

Sleutel 1: Externe oriëntatie

Externe oriëntatie heeft een positieve invloed op de professionaliseringsgraad van onderwijsmensen, de vitaliteit van je school én de duurzaamheid van je onderwijs. Eerder gaven we je drie gouden tips. We gaan er per tip dieper op in.

1 Zorg voor regelmatige gesprekken met belanghebbenden

In aanloop naar een nieuw strategisch beleidsplan kun je dat bijvoorbeeld doen door een zogenaamde 'open space' te organiseren. Het principe van een open space is: *'bring the system in room'*. Met het oog op het nieuwe beleidsplan formuleer je een indringende vraag. Een vraag waarvan je vermoedt dat de antwoorden richting zullen geven aan het beleid. Bijvoorbeeld: *'In welke richting moeten wij ons onderwijs ontwikkelen opdat we in deze tijd dienstbaar blijven aan de ontwikkeling van kinderen, leerlingen, studenten zodat zij vorm kunnen geven aan hun toekomst'*. In een open space kook je de antwoorden niet voor, maar geef je ruimte aan een proces waarin de deelnemers antwoorden formuleren op je vraag, samen na denken over concrete activiteiten en over de voorwaarden daarvoor.

Nodig voor zo'n open space de direct belanghebbenden uit, dus de kinderen, leerlingen of studenten. De ervaring leert dat zij heel goed in staat zijn om aan te geven wat zij belangrijk vinden en nodig hebben. Denk verder aan hun ouders, externe belanghebbenden (zoals bedrijven en instellingen uit de regio, de gemeente en het aanleverend en afnemend onderwijs) en interne belanghebbenden zoals de leraren en leraren in opleiding, schoolleiders en staffunctionarissen en bestuurders. Een open space is op zichzelf een relevante leer- en ontwikkelactiviteit. Op basis van een open space kan vervolgens beleid geformuleerd worden en afgeleid daarvan het strategisch personeelsbeleid en als onderdeel daarvan het leer- en ontwikkelbeleid van de onderwijsorganisatie.

2 Heb oog voor de koppeling tussen externe netwerken met interne netwerken

Zorg dat je je 'grensgangers' in beeld hebt. Met hen kun je in gesprek gaan over de ontwikkelingen in de samenleving, in het eigen onderwijs en in het aanleverend en afnemend onderwijs en welke consequenties dat heeft voor de opdracht van het onderwijs, de onderwijsteams en de leraren.

We wezen er eerder op dat je niet alleen moet kijken naar de netwerkers met de buitenwereld, maar ook naar de interne netwerken waarin zij zitten, horizontaal met collega's en verticaal. Zorg ervoor dat de grensgangers echte verbinders zijn en geen 'scharrelaars'. Een verbinder is actief in het interne netwerk, vindt gehoor in de eigen organisatie, bij collega's en bij de andere geledingen van de organisatie en krijgt werkbare opdrachten mee. En een verbinder is ook actief in het externe netwerk en vindt daar aansluiting. Bedenk dat er intern en extern verschillende logica's in het spel zijn, zoals de operationele logica, de managementlogica en de bestuurlijke logica. Een verbinder heeft aan de andere kant van de organisatiegrens een netwerkpartner die dezelfde logica hanteert en een hele goede verbinder kan pendelen tussen die logica's. Zulke verbinders zitten in een en/en positie.

Netwerkers worden 'scharrelaars' wanneer ze zich in een niet/niet positie terecht komen. Ze vinden het zelf misschien wel leuk om te netwerken maar als ze geen voet aan de grond hebben, dan is het zonde van de tijd en energie.

Maak slim gebruik van het leerpotentieel in het netwerk

Eerder hebben we vier leermechanismen in het netwerk onderscheiden: leren werken aan onderscheidend vermogen ten opzicht van je netwerkpartners (identificatie), leren en ontwikkelen in grenspraktijken (coördinatie), adopteren van activiteiten waar de netwerkpartner in excelleert (reflectie) of samen ontwikkelen met je netwerkpartners van een onderwijspraktijk (transformatie). Ook hier is het weer van belang dat je voor leermechanismen kiest waarmee je je bedoeling kunt ondersteunen. Denk goed na over welke 'grensgangers' je vraagt om mee te werken en hoe zij liggen bij de partners en in de eigen onderwijsorganisatie.

Masterclasses

Meer inspiratie nodig? In de masterclasses professionaliseringsbeleid onderzoekt dr. Ton Bruining met je wat er al goed gaat met je professionaliseringpraktijk en hoe je de lat omhoog kunt brengen.

In het najaar vinden de volgende masterclasses plaats:

25 september:	Van scholing naar professionalisering
9 oktober:	Professionalisering die werkt, deugt en deugd doet
6 november:	Professionele leercultuur
20 november:	De school als netwerkorganisatie
4 december:	De Next Step voor uw interne huisacademie

Meer informatie en inschrijven:

www.kpcgroep.nl/masterclasses

Ton Bruining en/of zijn collega's zijn u verder graag van dienst, bijvoorbeeld als onderzoeker en adviseur, als procesbegeleider of als projectleider.

Meer weten? Neem contact op met KPC Groep: info@kpcgroep.nl

KPC Groep

Verstand van leren
Gevoel voor mensen

Infographic over professionalisering:
www.kpcgroep.nl/zevensleutelsvoorprofessionalisering